

Plekbord

Informatieblad van de Heemkundekring Onsenoort

Beste lezers,

We hebben weer een bomvol Plekbord voor u met veel informatie. We krijgen met regelmaat vragen, tips en antwoorden binnen, dat doet ons deugd. Veel leesplezier.

De redactie

Colofon

Jaargang: 33
september 2012

Uitgave:

Heemkundekring Onsenoort
www.hkkonsenoort.nl

Secretariaat:

Grotestraat 103
5151 JD Drunen
tel: 0416-320995.
bestuur@hkkonsenoort.nl

Bank:

Rabobank 13.65.04.418
ING 1574.394 t.n.v.
Heemkundekring Onsenoort
Nieuwkuijk

Redactie:

Kees van den Oord
Tel: 073-5130407
Toon Groot
Tel: 0416-375835

Inleveradres kopij:

Redactie Plekbord
Heusdenseweg 1
5154EJ Elshout

Kopij via e-mail:

plekbord@hkkonsenoort.nl

Kopij volgende Plekbord
inleveren vóór: 15 okt.

In dit nummer o.a.:

Flora, fauna en Landschap

De middagexcursie

Boek: "En het regende brood"

Herkomst naam "PAX"

Heemkunde, Ontdek het Samen! Zondag 7 okt. vanaf 13.30 uur

Een speciale activiteit voor leden en hun (klein-)kinderen, ook vriendjes en vriendinnetjes mogen meekomen!

Wat is dit initiatief van de Educatie Commissie ook al weer?

Een middag bij Abdij Mariënkroon vol met heemkundige activiteiten waarbij de ouderen het enthousiasme voor heemkunde overbrengen op de jongere generatie, vooral door zelf actief bezig te zijn, zoals bv. archeologisch onderzoek met een metaaldetector. Luisteren, kijken en vooral **DOEN** is ons motto!

Meer details weten? Kijk in het Plekbord van augustus 2012 of onder "Nieuws" op onze website (www.hkkonsenoort.nl).

Nog niet ingeschreven voor deze activiteit? Doe het alsnog via educatie@hkkonsenoort.nl of adrieverboord@gmail.com of schellekens.i@home.nl

Liever middels de aanmeldingsstrook? Kan natuurlijk ook. (zie pagina 4)

Middagexcursie op zaterdag 13 oktober 2012

Zoals u reeds in de vooraankondiging hebt kunnen lezen hebben wij deze keer gekozen voor het Draaiorgelmuseum in Hilvarenbeek.

In een cabaretachtige sfeer zal men een rondleiding verzorgen over het ontstaan, de geschiedenis en de ontwikkeling van het orgel. U ziet hoe de orgels gebouwd en gedecoreerd worden. Kortom, een zeer interessante rondreis door de tijd en een blik in de keuken. Wij zullen vertrekken om 13.00 uur vanaf Abdij Mariënkroon met eigen auto's, en uiteraard proberen we zo veel mogelijk te carpoolen.

De kosten voor deze excursie bedragen 7 euro per persoon. Dat is inclusief koffie/thee met wat lekkers en evt. frisdrank (contant te betalen voor vertrek). De rondleiding is helemaal gelijkvloers en zonder drempels dus heel makkelijk bereikbaar voor iedereen. U kunt zich aanmelden door het **strookje op pagina 4** in te vullen en op te sturen of via de mail.

de Wit elektrotechniek

- Elektrotechnische installaties
- Telematica
- Beveiliging
- Bijzondere installaties
- 24-uursservice

Th. Edisonweg 21, 5151 DH Drunen
Tel. 0416 - 37 31 40, Fax 0416 - 37 32 71
www.dewitelektro.nl

Als elektrotechnisch totaalinstallateur maken wij al meer dan 45 jaar uw hooggespannen verwachtingen waar. Wij verzorgen de meest inventieve oplossingen voor installatieprojecten in de woningbouw, utiliteitsbouw en industrie. Snel en vakkundig. Kwaliteit tot in de fijnste vezels tegen een scherpe prijs!

KWALITEIT TOT IN DE FIJNSTE VEZELS

Over boeken gesproken

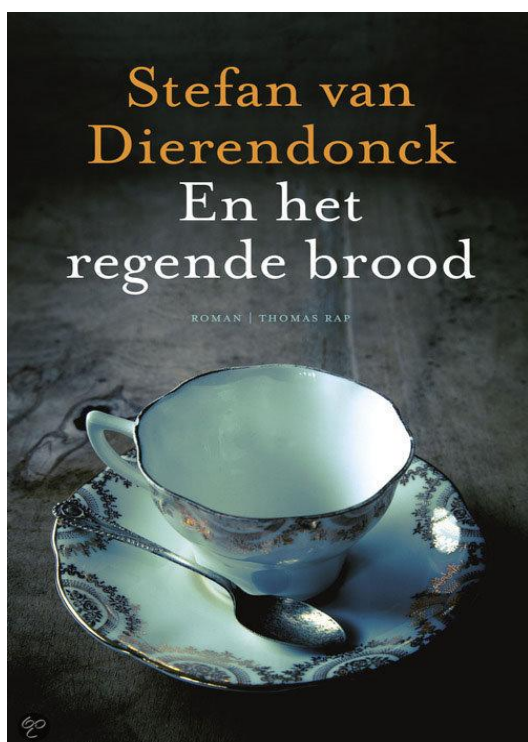
Afgelopen week is de debuutroman van Stefan van Dierendonck gepresenteerd. Het boek "En het regende brood" waarin zijn eigen carrière als inspiratiebron dient, beschrijft een aantal namen en gebeurtenissen uit zijn eigen leven.

Stefan van Dierendonck geniet in ons heemgebied bekendheid als jongste pastoor, 23 jaar pas, die door het bisdom Den Bosch in 1996 wordt aangesteld in Elshout. Daar komt hij al snel in het nieuws door bruidsparen weigeren te trouwen die samenwoonden. In 1999 wordt hij door de Bisschop naar Rome gestuurd voor een studie kerkgeschiedenis. Daar komen de twijfels, ontmoet hij een knappe docente Italiaans en zijn glutenallergie verergert. Hij gaat een relatie aan en treedt daarna uit. Het afscheid van de kerk wordt definitief.

Een korte samenvatting van het boek "En het regende brood":

Op een ochtend wordt pater Johannes Beckers gesommeerd zich te voegen bij de abt van zijn klooster. Op diens bureau treft hij een verhuisdoos aan met daarin de geestelijke nalatenschap van Clemens Driessen, een voormalige leerling die onder schimmige omstandigheden om het leven is gekomen. Beckers trekt zich terug in zijn kloostercel om het leven van de jonge priester op schrift te stellen. Het schrijven biedt de pater aanvankelijk verlossing, maar al snel verliest hij de grip op zijn hoofdpersonage en daarmee ook op zijn eigen geest. Tijdens zijn opleiding worstelde Clemens al met de katholieke leer, en zijn lichaam met een glutenallergie die hem deelname aan het Heilig Avondmaal onmogelijk maakte. Heeft Beckers destijds wel het uiterste gedaan om de jonge leerling-priester bij te staan? Met "En het regende brood" schreef debutant Stefan van Dierendonck een zinderende roman, waarin hij de grenzen van de katholieke kerk verkent. Een literaire meesterproef en een eerbetoon aan een voor hem onbegrijpelijk instituut.

**Verkrijgbaar in de boekhandel 256 blz. prijs: € 18,90
ISBN10 906005976X - ISBN13 9789060059760**

Flora, fauna en Landschap

In de gemeente Heusden en directe omgeving loopt een aantal projecten waarbij Heemkundekring "Onsenoort" is betrokken. Zij neemt hieraan deel vanwege haar kennis van natuur, landschap, archeologie en (cultuur)historie. In het Plekbord wordt maandelijks in het kort aandacht geschonken aan één van de projecten.

Deel 7: Hoogwateraanpak 's-Hertogenbosch (HoWaBo)

Bij langdurige regenval in Frankrijk en België en als er veel smeltwater uit de Ardennen richting Brabant stroomt, kan het waterpeil in de Maas flink stijgen. Voor onze omgeving is dat in principe geen probleem, de maasdijken zijn hoog en sterk genoeg. Maar als het peil van het water in de Maas zo hoog staat dat het water van de Aa en de Dommel niet meer via de Dieze bij spuisluis Crèvecoeur nabij de brug bij Hedel op de Maas kan worden geloosd, kunnen er problemen ontstaan. In 1995 was dit het geval. De dijk van de Dommel brak door en Het Bossche Broek en een deel van de A2 stonden onder water.

Het HOWABO inlaatkunstwerk nabij den Bosch

Niet lang hierna werd Het Bossche Broek aangewezen als waterbergingsgebied. Het project HoWaBo van waterschap Aa en Maas maakt nu ook het gebied tussen Vlijmen, Vught en 's-Hertogenbosch geschikt als extra hoogwaterberging. Grote delen van de polders De May, Honderdmorgen en Rijskampen, de omgeving van De Moerputten, Vlijmens Ven, Biessertpolder en het Engelermeer wordt voor waterberging ingericht. Omdat deze gebieden voor een groot deel de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) overlappen, worden waterberging en het herstellen en verbeteren van natuur en recreatiemogelijkheden gecombineerd. Met name het Natura 2000 gebied De Moerputten en het Vlijmens Ven wordt mooier en aantrekkelijker gemaakt.

Bij extreem hoog water wordt eerst de waterberging Het Bossche Broek, met een capaciteit van 6 tot 8 miljoen m³, ingezet. Pas als dat niet voldoende is, volgt de waterberging tussen Vlijmen en 's-Hertogenbosch. Het nieuwe waterbergingsgebied is 750 hectaren groot en bestaat uit een hoog en laag pand. De scheiding tussen de panden zal worden gerealiseerd door een compartimenteringskade op het wegtracé De Gemeint ten oosten van Vlijmen aan te leggen.

Het hoge pand krijgt een opslagcapaciteit van 2,85 miljoen m³ water en komt te liggen binnen bestaande en nieuw aan te leggen kades, waarbij het water op +3,40 meter NAP komt te staan. De kades worden ongeveer 1 meter hoog en worden aangelegd om de boerderijen heen die in de polders staan. Ook de laaggelegen tuinen van een aantal

huizen langs de Vlijmense Dijk en de Molenhoek in Vlijmen kunnen drassig worden.

Voor het lage pand bij het Engelermeer met een opslagcapaciteit van 1,65 miljoen m³ water vormen de hogere gronden en wegen rondom het Engelermeer een natuurlijke wal. Het water komt hier op +2,90 meter NAP te staan.

De verwachting is dat één keer per 100 tot 150 jaar waterberging nodig is. Hierbij wordt het water, bij een waterpeil van 4,90 meter, vanuit het Drongelens Kanaal via een regelbaar inlaatkunstwerk nabij Essent in 's-Hertogenbosch, de polders ingelaten. Als de hoogwatergolf van de Maas is gepasseerd wordt het bergingsgebied geleegd via een tijdelijke pomp in het inlaatkunstwerk en via gemaal Groenendaal langs de Maas bij Hedikhuizen. Het project HoWaBo is begin dit jaar gestart met de aanleg van het regelbaar inlaatkunstwerk door middel van stuwdeuren in het Drongelens Kanaal. Het is een waterkerende installatie die bij hoog water elektrisch kan worden geopend. In 2013 en 2014 volgt een gefaseerde uitvoering van de werkzaamheden en in 2015 is het waterbergingsgebied gereed. Het totale project kost ongeveer 20 miljoen euro.

Bert van Opzeeland

8^e Eeuwfeest H. Clara

Dit jaar wordt herdacht dat het acht eeuwen geleden is dat de H. Clara van Assisi als religieuze werd ingekleed. In het septembernummer van Met Gansen Trou zullen een tweetal artikelen verschijnen die daarmee te maken hebben. Een artikel van Tom van der Aalst over de Sint Clarastock in Drunen en een artikel van Bart Beaard over de Arme Clarissen, die in Elshout van 1990 tot 1993 woonden en werkten. Extra nummers zijn verkrijgbaar bij het secretariaat en kosten €3,00 per stuk.

Op 7 oktober zal er in Drunen ook een plechtigheid zijn waarbij na de H. Mis van 11.00 uur in de Lambertuskerk, een gevelsteen van de H. Clara op de gevel van restaurant Plein 13, vlakbij de plaats waar vroeger de Sint Clarastock gestaan heeft, wordt onthuld. O.a. het Sint Hubertusgilde uit Drunen zal de plechtigheid opluisteren. Eenieder is daarbij welkom. Na de onthulling is er de mogelijkheid voor een lunchbuffet (€10,00 p.p.) bij Plein 13 waarvoor u zich kunt opgeven bij parochie@parochiedrunen-elshout.nl of bij Eugenie Wolfs 0416-377239.

Overlijden Jos van Dommelen

Op 18 juli jl. is op 65-jarige leeftijd ons lid en oud-begravenisondernemer Jos van Dommelen uit Nieuwkuijk plotseling overleden. In de advertentie van UitvaartHuis van Dommelen op de binnenkant van de omslag van ons blad Met Gansen Trou staat echter nog steeds zijn foto. Dit komt omdat de omslagen van dit blad voor een heel jaar gedrukt worden. Voor het nieuwe jaar hebben wij inmiddels een aangepaste advertentie ontvangen.

De Bossche School in Heusden

Op vrijdagmiddag 31 augustus is door Bart Beaard, de auteur van het themanummer, in het gemeentehuis van Drunen het eerste exemplaar overhandigd aan wethouder Wim van Engeland. Hiervoor had Bart een diaproductie gehouden waarin hij aan de groep genodigden vertelde over zijn inventarisatie van gebouwen die onder deze architectuur in Heusden gebouwd zijn. Ook vertelde hij over de betrokken bedrijven en personen. In deze bijeenkomst dankte hij, die zelf sinds begin 2010 aan de uitgave gewerkt heeft, eenieder die aan de totstandkoming van het boekje heeft meegewerkt.

Van het themanummer zijn nog extra exemplaren te koop en kosten €5,00 per stuk. Ze zijn te bestellen via de website www.hkkonsenoort.nl of verkrijgbaar bij: K. vd Oord, Gravin Helenastr. 15, Bokhoven, 073-5130407 B. Beaard, Grotestraat 103, Drunen, 0416-320995 A. van Spijk, Hertogin J. van Brabantstr. 22, Heusden, 0416-662368 B. vd Wiel, Chopinlaan 7, Vlijmen, 073-5115692 Op de website www.hkkosnoort.nl (tab "mieus") staan foto's van de boekpresentatie.

Bart Beaard overhandigt het eerste exemplaar aan wethouder Wim van Engeland

**Inleveren kopij volgende plekbord:
vóór 15 oktober a.s.**

Commissie Ruimtelijk Kwaliteit

Door de inwerkingtreding van de Monumentenverordening 2012 en de Bouwverordening 2012 zijn per 1 september 2012 de Monumentencommissie en Welstandscommissie van gemeente Heusden samengevoegd tot een nieuwe commissie: de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit (CRK). Namens onze vereniging gingen Anton van Spijk en/of Nico Dircksens als toehoorder altijd naar de vergaderingen van de Monumentencommissie en zullen nu ook de vergaderingen van de CRK gaan bijwonen. Voor meer informatie: www.heusden.nl

De herkomst van de naam "Pax"

In januari 2011 kwam Toon Groot uit Elshout met de vraag waar de naam "Pax" van het gelijknamige natuurgebied tussen Elshout en Oudheusden vandaan kwam. We hebben het volgende verhaal voor u dat in ieder geval weer wat meer duidelijkheid geeft:

Dr.Verhoeven was een van de zonen van Hubert Verhoeven en Elise Verhoeven-Malingré. Zij is in 1911 weduwe geworden en woonde met drie ongetrouwde kinderen in de Waterpoort 17 te Heusden. Het huis staat er niet meer. In enig jaar in de eerste wereldoorlog zijn in Heusden Belgische vluchtelingen aangekomen. Misschien was de groep ook wel groter. Vijf ongehuwde dames van jongvolwassen leeftijd en een jonge priester, een Benedictijn, werden ondergebracht in de woning op nr. 17

tegenover de familie Verhoeven. Mevrouw Verhoeven vond het maar niets dat een jonge priester in dat huis zat met 5 ongehuwde dames. Zij nodigde de priester bij haar in huis en bood hem geruime tijd onderdak. De eendenkooi Pax is al lang in het bezit van de familie en het kooihuisje van de kooker is ooit verbouwd tot een theehuis. Op warme zomermiddagen werd daar de middag doorgebracht en thee gedronken. Rond dat huisje waren toentertijd allerlei galerijtjes aangebouwd. De binnenwanden waren kale gestuukte muren. Het huisje kon wel een facelift gebruiken. Oma Verhoeven nodigde de priester uit om zijn kwaliteiten als schilder eens te tonen. In het huisje bracht hij boven de keukendeur een fresco van een kruisbeeld aan en op de gekste plaatsen werden als ornament drie kleine okergele vierkantjes aangebracht, die de heilige Drievuldigheid symboliseerden. De drie dobbekes. Ook heeft hij een schildje geschilderd met daarop de naam PAX. Van hem, in verband met de oorlog, is de naam Pax afkomstig. Hij had voorgesteld om het huisje Pax en het rieten schuurtje Vobis te noemen. Samen vormen deze woorden de vredewens van de r.k. eredienst: Vrede zij U: Pax Vobis.

Bij dezen is het ontstaan van de naam PAX boven water gekomen.

met vriendelijke groet

Bert Meijs

Aanmeldingsformulier middagexcursie (AUB aanmelden voor 8 oktober a.s.)

Naam;.....

adres.....woonplaats.....telefoonnr.....

neemt deel aan de middagexcursie met.....personen.

Heeft wel/geen eigen vervoer. Is wel/niet bereidpersonen in de auto mee te nemen.

Inleveren bij: Ans Zeeuwen, Schutterstraat 21, 5241 TS, Rosmalen of via email: anszeeuwen@ziggo.nl

Aanmeldingsformulier Heemkunde, Ontdek het Samen

Op zondagmiddag 7 oktober vanaf 13.30 u bij Abdij Mariënkroon.

Naam _____ M / J* (naam kind)
doet graag mee aan Heemkunde, Ontdek het Samen

Ik ben.....jaar en ik kom samen met mijn vader / moeder / opa / oma*
Naam: _____ (naam ouder / grootouder)

In totaal komen wij met _____ personen

* streep door wat niet van toepassing is.

Lever dit strookje in bij een van de leden van de Commissie Educatie:
Marianne Jansen, Maashoeven 35, 5253XG, Nieuwkuijk
Adrie Verboord, Nieuwkuijksestraat 92, 5253AJ Nieuwkuijk
Johan van den Ossenblok, Theodoor van Thuldenstraat 14, 5251PK Vlijmen
John Schellekens, van Schagenstraat 26, 5154PG Elshout